

Sygn. akt IV CNP 19/07

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie ze skargi powódki
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu
Apelacyjnego
z dnia 5 października 2006 r., sygn. akt [...],
w sprawie z powództwa B.W.
przeciwko R.W.
o rozwód,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 lutego 2007 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Prawomocnym postanowieniem z dnia 5 października 2006 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powódki B.W. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 23 sierpnia 2006 r., którym rozwiązane zostało przez rozwód jej małżeństwo z pozwanym R.W. z winy obu stron oraz oddalone jej powództwo o alimenty. Zdaniem Sądu Apelacyjnego apelacja ta nie została należycie opłacona. Skarżąca została postanowieniem Sądu Okręgowego w O. z dnia 31 marca 2005 r. zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych, a zatem stosownie do art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2006 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) jej apelacja podlegała opłacie podstawowej. Ponieważ apelację w sprawie niniejszej wniósł w imieniu powódki profesjonalny pełnomocnik, a opłata podstawowa, która - zdaniem Sądu odwoławczego - powinna być uznana za opłatę stałą w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c., nie została uiszczona, apelację powódki należało bez wezwania do jej opłacenia na podstawie tego przepisu odrzucić.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia z dnia 5 października 2006 r. powódka zarzuciła, że Sąd odwoławczy błędnie przyjął, iż jej apelacja podlegała odrzuceniu bez wezwania do uiszczenia brakującej opłaty podstawowej. Zdaniem skarżącej opłata ta nie ma charakteru opłaty stałej, a zatem Sąd nie miał podstaw do zastosowania art. 130² § 3 k.p.c. Powódka wskazała, że szkodą, jakiej doznała na skutek wydania tego orzeczenia jest pozbawienie jej „możliwości wykazania przed Sądem odwoławczym wyłącznej winy drugiego małżonka rozwiedzionego za rozkład pożycia” oraz utrata możliwości „zasądzenia na jej rzecz przez Sąd alimentów do zaspokajania swoich usprawiedliwionych potrzeb”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga powódki jest niedopuszczalna.

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy na skutek jego wydania stronie została

wyrządzona szkoda. W sprawie niniejszej skarżąca wniosła skargę od prawomocnego postanowienia odrzucającego jej apelację. Postanowienie to zostało wprawdzie wydane przez Sąd drugiej instancji i zakończyło postępowanie w sprawie, lecz brakuje mu zasadniczej cechy, której występowanie warunkuje dopuszczalność wskazanej skargi. Wydanie tego orzeczenia nie wyrządziło skarżącej szkody.

Odrzucenie apelacji spowodowało, że powódka utraciła jedynie możliwość poddania kontroli wyroku Sądu pierwszej instancji przez sąd odwoławczy, a droga do dalszego rozpoznania sprawy została, co do zasady, definitywnie zamknięta. Wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 23 sierpnia 2006 r. stał się prawomocny i także obecnie w niniejszym postępowaniu ze skargi nie jest dopuszczalne badanie jego prawidłowości. Weryfikacja przyjętego przez powódkę założenia, że jej apelacja została uwzględniona, nie jest więc możliwa. W postępowaniu ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest rolą Sądu Najwyższego zastępowanie sądu odwoławczego i rozstrzygnięcie, jakie orzeczenie należało wydać, gdyby apelacja powódki nie została odrzucona (por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 4 lipca 2006 r., V CNP 86/06, Biul. SN 2006, nr 10, s. 14 oraz postanowienia SN z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CNP 79/05, niepubl.). Tylko zaskarżenie wskazanego wyroku w drodze skargi o stwierdzenie jego niezgodności z prawem umożliwiłoby dokonanie oceny jego prawidłowości. Skarżąca musiałaby jednak wykazać, że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c.

Uszło uwadze skarżącej, że źródłem określonej przez nią szkody nie mogło być wydanie postanowienia o odrzuceniu apelacji, a jedynie ewentualnie wydanie wyroku, od którego apelacja ta została wniesiona. Tylko bowiem pomiędzy wydaniem wyroku, a wystąpieniem wskazanej przez powódkę szkody mógłby w sprawie niniejszej zachodzić adekwatny związek przyczynowy, który stanowi jedną z zasadniczych przesłanek odpowiedzialności za jej wyrządzenie (art. 361 k.c.). Nawet więc, gdyby okazało się, że zaskarżone przez powódkę postanowienie było wadliwe i niezgodne z prawem, okoliczność ta nie miałaby znaczenia dla oceny, czy powódka rzeczywiście szkody tej doznała.

Zaskarżając jedynie postanowienie o odrzuceniu apelacji strona skarżąca nie uprawdopodobniła, gdyż z przyczyn wskazanych wyżej nie mogła tego skutecznie uczynić, że na skutek wydania tego orzeczenia doznała wskazanej przez siebie szkody. Tym samym jej skarga nie spełnia wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., co czyni skargę niedopuszczalną również i z tej przyczyny (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

Niezależnie od powyższego skarga powódki podlega odrzuceniu także z innego względu. Skarga nie została należycie opłacona. Przyznane powódce postanowieniem z dnia 31 marca 2005 r. zwolnienie od kosztów sądowych nie obejmuje wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, która w związku z tym nie mogła być skutecznie opłacona opłatą podstawową. Sprawa wszczęta tą skargą stanowi pierwszy etap postępowania zmierzającego do uzyskania przez stronę od Skarbu Państwa odszkodowania za szkodę, jakiej doznała ona na skutek wydania zaskarżonego tą skargą prawomocnego orzeczenia (art. 417¹ § 2 k.c.). Sprawa ta, mając charakter odrębny i samodzielny w stosunku do sprawy poprzedniej, nie stanowi jej kontynuacji. Skarga powódki powinna być zatem opłacona opłatą stałą, której wysokość w sprawie niniejszej określa art. 26 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2006 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), a jej nie wniesienie przez profesjonalnego pełnomocnika reprezentującego powódkę uzasadnia odrzucenie skargi na podstawie art. 130² § 3 k.p.c.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.